

צוואות וירושות - הדרך הנכונה

עיקרון על בדיני צוואות וירושות הוא רצון המוריש, שכן זכותו של אדם להורות מה יעשה ברכושו לאחר יום מותו. על כן, בית משפט יעשה כל שביכולתו בכדי לקיים את רצונו של המוריש, ועדיין עדים אנו למקרים רבים בהם בתי המשפט מורים על ביטולן של צוואות ולמעשה חלוקת העיזבון, שלא בהתאם לצוואה. מדוע?

התשובה מצויה בחוק הירושה ובו מספר מקרים במסגרתם ניתן להורות על ביטולה של צוואה, בין היתר כאשר בצוואה נפלו פגמים (צורניים או מהותיים), כאשר המוריש נעדר כשרות משפטיות, במקרים של אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת, תחבולה, תרמית ועוד. חשוב לציין, כי לא תמיד יורה בית משפט על ביטולה של הצוואה כולה, כי אם על ביטול הוראה בצוואה – כל מקרה לגופו.

בוטלה צוואה, כי אז יחולק העיזבון בהתאם לחוק הירושה, על פי דיני הירושה, קרי, על פניו שלא בהתאם לרצונו של המוריש. יש לציין, כי אם בית משפט הורה על ביטולה של צוואה ובנמצא ישנה צוואה קודמת, אותה ניתן לקיים, כך יעשה. כמובן שגם בהתייחס לצוואה הקודמת ניתן להגיש התנגדויות, מכל אחד מהטעמים שפורטו לעיל.

מסקירת הפסיקה נדמה, כי מרבית המקרים בהם בוטלו צוואות מקורם בטעויות של עורך הצוואה, או לכל הפחות בפגמים אותם ניתן היה לפתור מבעוד מועד, בבחינת הקדמת תרופה למכה, היא ההתנגדות ובהמשך ביטול הצוואה. מיותר לציין, אך בכל זאת – יש לזכור, כי ניהול תיק העיזבון בבית המשפט נעשה לאחר מותו של המוריש, קרי במועד בו לא ניתן לבדוק עם המוריש מה היה רצונו. במקרים אלו על בית משפט להתחקות אחר כוונתו של המוריש. מלאכה לא פשוטה.

על כן, המלצתנו היא לערוך את הצוואה באמצעות עורך דין, אשר עוסק בתחום וידע ליתן מענה מקצועי לצרכי המוריש. יחד עם זאת, אם בכל זאת החלטתם לערוך את הצוואה בעצמכם, להלן מספר טיפים שיכולים לסייע (מדובר ברשימה לא ממצה שלטעמנו נכונה גם במקרה של עריכת צוואה אצל עורך הדין):

(1) יש לשמור את הצוואה המקורית. ניתן גם להפקיד את הצוואה אצל רשם הירושות; (2) אם יש ספק בדבר כשירותו של המוריש יש לצרף תעודה רפואית, אשר תעיד על כשרותו של המוריש; (3) בצוואה שנערכה בפני עדים יש לבצע הקראה של הצוואה בפני העדים. על העדים לזהות את המוריש ולוודא, כי המוריש חתם על הצוואה מרצונו החופשי, כשהוא מבין את האמור בצוואתו; (4) יש לחתום על כל עמוד ועמוד בצוואה; (5) יש לרשום במפורש את כל נכסי העיזבון וכיצד יש לחלקם; (6) אם בעיזבון נכסי מקרקעין מומלץ לבצע תכנון מס, מה שיכול לחסוך במס רב.

כאמור מדובר ברשימה לא ממצה ויש לבחון כל מקרה לגופו.

בן שולמן, עו"ד
ב. שולמן ושות', עורכי דין

*האמור במאמר זה אינו בא כתחליף לייעוץ משפטי של עורך דין והוא מהווה מידע כללי בלבד, אשר אינו מהווה ייעוץ משפטי חייב ואין להסתמך עליו בכל צורה שהיא. בכל מקרה ושאלה שהם יש לפנות לעורך דין המתמחה בתחום לקבלת ייעוץ פרטני.